

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

სკოპინგის დასკვნა N65

22.12.2021

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: განადგურებას დაქვემდებარებული საბურავების გადამამუშავება (ნარჩენების აღდგენა);

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: შპს „ემარ“, წყალტუბო, გ. ხანძთელის ქ. N45ა;

დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ადგილი: წყალტუბოს მუნიციპალიტეტი, სოფ. ქვიტირი;

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 13.10.2021;

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „ელსჰაუსი“.

ძირითადი საპროექტო მონაცემები:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში, შპს „ემარის“ (ს/კ: 421279351) მიერ წარმოდგენილია წყალტუბოს მუნიციპალიტეტში, სოფ. ქვიტირში განადგურებას დაქვემდებარებული საბურავების გადამამუშავებელი (ნარჩენების აღდგენა) საწარმოს ექსპლუატაციის სკოპინგის ანგარიში.

შპს „ემარის“ მიერ გზშ-ის ჩატარების საჭიროების დადგენის მიზნით სამინისტროში წარმოდგენილი იყო განადგურებას დაქვემდებარებული საბურავების გადამამუშავებელი საწარმოს (ნარჩენების აღდგენა) ექსპლუატაციის სკრინინგის განცხადება. 2021 წლის 3 აგვისტოს ზემოაღნიშნულ პროექტზე საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის N2-1182 ბრძანებით გაიცა სკრინინგის გადაწყვეტილება, რომლის მიხედვით, წყალტუბოს მუნიციპალიტეტში, სოფ. ქვიტირში შპს „ემარის“ განადგურებას დაქვემდებარებული საბურავების გადამამუშავებელი საწარმოს (ნარჩენების აღდგენა) ექსპლუატაცია დაექვემდებარა გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას და კომპანიას დაევალა „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-8 მუხლით დადგენილი სკოპინგის პროცედურის გავლა.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს წყალტუბოს მუნიციპალიტეტში, სოფ. ქვიტირში, შპს „რეზინების ტექნოლოგიების“ საკუთრებაში არსებულ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე (ს/კ 29.12.31.093), რომელიც იჯარის ხელშეკრულების საფუძველზე აქვს აღებული შპს „ემარს“.

ტერიტორიის საერთო ფართობია 2020 მ². აღნიშნულ მიწის ნაკვეთზე განთავსებულია საწარმოო შენობა-ნაგებობა, რომლის ფართობია 432,56 მ². საპროექტო ტერიტორია მომანდაკებულია და შემოღობილია მავთულის ღობით. გარდა ზემოაღნიშნული ტერიტორიისა, კომპანიას იჯარის ხელშეკრულებით ფიზიკური პირი კახა ბუმბეიშვილისგან აღებული აქვს საწარმოს აღმოსავლეთით, მომიჯნავე ტერიტორიაზე არსებული 2000 მ² მიწის ნაკვეთი (ს/კ 29.12.31.254), რომელიც საწარმოს ექსპლუატაციისას გამოყენებული იქნება ნედლეულის ღია საწყობად. საწარმოს ირგვლივ განთავსებულია საცხოვრებელი შენობა-ნაგებობები. უახლოესი საცხოვრებელი სახლი საწარმოდან ჩრდილო-დასავლეთით, 25 მ-ში მდებარეობს. ტერიტორიას სამხრეთით, 120 მეტრში ესაზღვრება სავტომობილო გზა. ხოლო საწარმოსთან მისასვლელი გზა გადის კერძო პირის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე (ს/კ 29.12.31.507), რომლის ნაწილი (430 მ²) იჯარის ხელშეკრულების საფუძველზე აქვს აღებული შპს „ემარს“.

საპროექტო ტერიტორიაზე შპს „რეზინების ტექნოლოგიების“ (ს/კ: 404499093) მიერ 2017 წელს მოეწყო და ფუნქციონირებდა საბურავების გადამამუშავებელი საწარმო, რომელიც მიღებული რეზინის ფხვნილისგან აწარმოებდა ფილებს. 2019 წელს სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ განხორციელდა საწარმოს ინსპექტირება და დადგინდა, რომ საქმიანობა ხორციელდებოდა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გარეშე და გამოვლენილ იქნა სამართალდარღვევა. სკოპინგის განცხადების მიხედვით, შპს „რეზინების ტექნოლოგიის“ საბურავების გადამამუშავებელი საწარმო 2019 წლის შემდეგ აღარ ფუნქციონირებს. საპროექტო ტერიტორიაზე 2017 წელს შპს „რეზინების ტექნოლოგიების“ მიერ მოეწყო ძირითადი საწარმოო და დამხმარე შენობები: სათავსოები, სანიტარული კვანძი, სასადილო მუშა პერსონალისთვის, გასახდელი, დასასვენებელი ოთახი და ნედლეულის ღია საწყობები. საწარმოს მოსაწყობად სამშენებლო სამუშაოების შესრულება საჭირო არ არის. იგი არ საჭიროებს დანადგარების სამონტაჟო სამუშაოებს, მძიმე ტექნიკის გამოყენებას, მიწის, საშემდუღებო და სხვა სახის სამუშაოების ჩატარებას. საწარმოს ტერიტორიაზე მოწყობილია წყლისა და შიდა საკანალიზაციო სისტემები. ამასთან, საწარმოს აქვს საკუთარი ელ. მომარაგების ტრანსფორმატორი.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, ზემოაღნიშნული საწარმოო ობიექტი შპს „ემირის“ საკუთრებაში 2021 წლის აპრილის თვიდან გადავიდა. შპს „ემარს“ დაგეგმილი აქვს საბურავების გადამამუშავებელი საწარმოს ექსპლუატაცია და მიღებული პროდუქტის რეალიზაცია. საქმიანობის ტექნოლოგიური სქემის მიხედვით, საბურავების გადამამუშავებით მიიღება რეზინის ფხვნილი და მეორადი მასალა, მეტალის და კაპრონის სახით.

წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საწარმოს მაქსიმალური წარმადობა შეადგენს - 3 ტ/სთ. წელიწადში დაგეგმილია 10 080 ტ საბურავების გადამამუშავება და 6048 ტ/წელ რეზინის ფხვნილის მიღებაა. სულ დასაქმებული იქნება 20 ადამიანი. საწარმო იმუშავებს წელიწადში 336 დღე, ერთცვლიანი, დღეში 10 საათიანი სამუშაო რეჟიმით.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საწარმოს ფუნქციონირებისთვის საჭირო ტექნოლოგიური დანადგარები დამონტაჟებულია კაპიტალურ, რკინაბეტონის კონსტრუქციის შენობაში, სადაც გამოყოფილია ნედლეულის წინასწარი მომზადების უბნისა და ნედლეულის გადამამუშავების ტექნოლოგიური ხაზის სექციები. ამჟამად საწარმოს შენობაში დამონტაჟებულია ჩინური წარმოების დანადგარები (რომლებიც საწარმოში მოეწყო 2017 წელს შპს „რეზინების ტექნოლოგიების“ მიერ). აღნიშნული დანადგარების გამოყენებით შპს „ემარის“ საწარმოს დაგეგმილი აქვს გადაამუშაოს ყველა სახის საბურავი და მიიღოს სხვადასხვა ფრაქციის რეზინის ფხვნილი (2-4 მმ, 1-3 მმ და პუდრა („25 მეში“)), ასევე ტექნოლოგიურ ხაზზე ნედლეულის გადამამუშავების შედეგად მიიღება: მეტალის ორი ტიპის კორდი (მეტალის მავთული და გვერდითი რგოლი/მსხვილი მავთული) და ტექსტილის კორდი. ტექნოლოგიურ ციკლში გამოიყენება მხოლოდ ელ. ენერგია. საწარმოს დაგეგმილი აქვს, როგორც რეზინის ფხვნილის, ისე ტექნოლოგიურ ციკლში წარმოქმნილი მეორადი მასალის რეალიზება.

ტექნოლოგიური პროცესის პირველ ეტაპზე გათვალისწინებულია საბურავების მომზადება მექანიკური დამუშავებისათვის, რაც გულისხმობს საბურავების ვიზუალურ დათვალიერებას სხვადასხვა ჩანართების (ლურსმნები, ქვები და სხვა) არსებობის დადგენის მიზნით. ტექნოლოგიური პროცესის პირველ ეტაპზე საბურავი თავსდება წრიულ საჭრელ დაზგაზე, რომელიც საბურავისგან გამოაცალკევებს მსხვილ მავთულს, ხოლო მიღებული რეზინის პროდუქტი ლენტური ტრანსპორტიორით გადადის სეგმენტებად დამანაწევრებელში, ე.წ. „შრედერში“. შრედერიდან ჩამოყრილი, სეგმენტებად დანაწევრებული პროდუქტი ხელის ნიჩბის საშუალებით ისევ იყრება ლენტურ ტრანსპორტიორზე და მიეწოდება ძირითად სამსხვრეველაში. რეზინის სამსხვრეველადან (8-10 მმ ფრაქციის) ნედლეული გადადის მაგნიტურ სეპარატორში, რომელიც რეზინას აცლის ფოლადის მავთულს. შემდეგ ეტაპზე მაგნიტური სეპარატორის მიერ მავთულისგან გამოთავისუფლებული მასა ლენტური კონვეირით გადადის მეორე რეზინის სამსხვრეველაში, სადაც მიიღება 4-6 მმ ფრაქციის რეზინის ფხვნილი. მიღებული ფრაქცია სპეციალური მილის საშუალებით მიეწოდება ბუნკერს, საიდანაც იყრება ვიბრაციულ მახარისხებელ დოლურაზე. ვიბრაციული დოლურას (საცერის) საშუალებით ხდება რეზინის გათავისუფლება, როგორც ბოჭკოდან, ისე კაპრონიდან (ბოჭკო და კაპრონი გროვდება ტომრებში). ვიბრაციის დროს დოლურაში გროვდება 4-6 მმ ფრაქციის რეზინის ფხვნილი, რომელიც სპეციალური მილის (წნევით) საშუალებით გადადის მესამე რეზინის სამსხვრეველში, სადაც მიიღება 2-4 მმ ფრაქციის რეზინის ფხვნილი. მიღებული მასა სპეციალური მილის საშუალებით გადადის ბოჭკოს სეპარატორში, სადაც მოშორებული ყველა სახის მტვერი დაგროვდება სპეციალურ ტომრებში. ხოლო საბოლოო პროდუქტი - სხვადასხვა ფრაქციის (1-3მმ, 2-4მმ და „პუდრა“) რეზინის ფხვნილი იყრება ტომრებში და მზადდება სარეალიზაციოდ. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, მზა პროდუქციის, მათ შორის რეზინის ფხვნილის და კაპრონის, დაფასოება/დროებით დასაწყობება გათვალისწინებულია საწარმოო შენობის გვერდით მოწყობილ სათავსოში, შემდგომი რეალიზაციის მიზნით. ტექნოლოგიური პროცესის მიმდინარეობისას გამოთავისუფლებული ფოლადის მავთული დასაწყობდება ავტოთვითმცლელში, შემდგომი რეალიზაციის მიზნით.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, საწარმოში განადგურებას დაქვემდებარებული საბურავები შემოტანა გათვალისწინებულია ქვეყანაში მოქმედი ფიზიკური და იურიდიული პირების მიერ, შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე. კომპანია ასევე გეგმავს ნედლეულის შეგროვების საკუთარი ქსელის შექმნას. საწარმოში ნედლეულის შემოტანა მოხდება, როგორც კონტრაქტორების, ასევე შპს „ემარის“ ავტოტრანსპორტით. მიღებული საბურავები შტაბელებად დასაწყობდება ნედლეულის სახარჯო უბანზე, ღია ცის ქვეშ. შტაბელების დალაგების სიმაღლე იქნება 3 მეტრი. დღეში განხორციელდება დაახლოებით 3-4 სატრანსპორტო ოპერაცია. მზა პროდუქციის საწარმოდან გატანა მოხდება მცირეგაბარიტიანი ტრანსპორტით, რისთვისაც დღეში მაქსიმუმ 2 გადაზიდვა განხორციელდება.

სკოპინგის ანგარიშში მოცემულია ალტერნატივების ანალიზი, მათ შორის განხილულია საქმიანობის განხორციელების არქმედებისა და საწარმოს განთავსების ადგილმდებარეობის ალტერნატივები. წარმოდგენილი ალტერნატივების, მათ შორის ადგილმდებარეობის ალტერნატივების შესახებ ინფორმაცია საკმაოდ ზოგადია და გზშ-ის ეტაპზე საჭიროებს დეტალურ ანალიზს/შეფასებას. სკოპინგის ანგარიშში აღნიშნულია, რომ საწარმოს განთავსების ადგილმდებარეობის შერჩევის პროცესში განიხილებოდა რამდენიმე ალტერნატიული ვარიანტი (მაგალითად ქ. სამტრედიისში, რკინიგზის მიმდებარედ და სხვა.), თუმცა წარმოდგენილი არ არის კონკრეტული ლოკაციები. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, შერჩეულ ტერიტორიაზე უკვე არსებობს საწარმოო ობიექტების ფუნქციონირებისათვის აუცილებელი ინფრასტრუქტურა, მათ შორის ელექტრომომარაგების, წყალმომარაგებისა და კანალიზაციის სისტემები. ამასთან, საპროექტო ტერიტორიაზე უკვე მოწყობილია ტექნოლოგიური ხაზი, შესაბამისად საწარმოს მოწყობითი სამუშაოების ჩატარება არ არის საჭირო. აღსანიშნავია, რომ საქმიანობისთვის შერჩეული ტერიტორიის შესახებ მოცემული გარემოებები, საქმიანობის განმახორციელებელს არ ათავისუფლებს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ განსაზღვრული ვალდებულებისაგან - გზშ-ის ანგარიშში წარმოადგინოს ინფორმაცია დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ადგილის ყველა გონივრული ალტერნატივის შესახებ, შესაბამისი დასაბუთებით.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, საწარმოს ექსპლუატაციისას წყლის გამოყენება მოხდება მხოლოდ სასმელ-სამეურნეო და სახანძრო მიზნებისთვის. სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით საწარმოსთვის წყლით მომარაგება გათვალისწინებულია ტერიტორიაზე არსებული შახტური ჭიდან (საიდანაც წყლის მოპოვების ლიცენზიის მისაღებად კომპანიამ მიმართა სსიპ „წიაღის ეროვნულ სააგენტოს“). სასმელ-სამეურნეო მიზნებისთვის გამოყენებული წყლის მიახლოებითი რაოდენობა იქნება - 638,4 მ³. საწარმოს ტექნოლოგიური სქემის მიხედვით ტექნოლოგიურ პროცესში წყლის გამოყენება საჭირო არ არის, შესაბამისად საწარმოო ჩამდინარე წყლების წარმოქმნას ადგილი არ ექნება. სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად, ვინაიდან ტექნოლოგიური პროცესი დაგეგმილია დახურულ შენობაში, მოსალოდნელი არ არის დაბინძურებული სანიაღვრე წყლების წარმოქმნა. სკოპინგის ანგარიშში დაზუსტებას საჭიროებს ნედლეულის დასაწყობების ღია უბანზე წარმოქნილი

სანიაღვრე წყლების შემდგომი მართვის საკითხი. სამეურნეო-ფეკალური წყლები შიდა საკანალიზაციო სისტემით ჩაშვებულ იქნება საწარმოს ტერიტორიაზე მოწყობილ 30 მ³ მოცულობის ორგანოფილებიან, ბეტონირებულ საკანალიზაციო ორმოში, ხოლო მათი გატანა მოხდება საასენიზაციო მანქანებით, შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე.

სკოპინგის ანგარიშში წარმოდგენილია პროექტის განხორციელებით გარემოს სხვადასხვა კომპონენტებზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შესახებ ინფორმაცია. ასევე ზოგადი ინფორმაცია იმ ღონისძიებების შესახებ, რომლებიც გათვალისწინებულია უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან აცილებისათვის, შემცირებისათვის ან/და შერბილებისათვის.

სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად, საწარმოს ფუნქციონირების ეტაპზე მოსალოდნელია ატმოსფერულ ჰაერში დამაბინძურებელი ნივთიერებების გაფრქვევას და ხმაურის გავრცელება. საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გამოყოფის სტაციონარულ წყაროებს წარმოადგენენ მეორადი საბურავების გადამამუშავებელი ტექნოლოგიური დანადგარები. საწარმოს მიერ ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებას წარმოადგენს შეწონილი ნაწილაკები (არაორგანული მტვერი), რომელთა რაოდენობაც წელიწადში იქნება 3,62 ტონა (0,3 ტ/წმ). ხმაურის გავრცელება დაკავშირებული იქნება ტექნოლოგიური დანადგარების მუშაობასთან. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, დანადგარების მუშაობით გამოწვეული ხმაურის ჯამური დონე შეადგენს - 60 დბა-ს. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, ტექნოლოგიური დანადგარები განთავსებულია რკინაბეტონის კონსტრუქციის დახურულ შენობაში, რაც, თავის მხრივ, შეამცირებს ხმაურის გავრცელების მაჩვენებელს და უახლოეს მოსახლემდე გავრცელებული ხმაურის დონე შეადგენს 45 დბა-ს. ხმაურის გავრცელება მოსალოდნელია ასევე ტრანსპორტირებისას ნედლეულით მომარაგების და პროდუქციის საწარმოო ტერიტორიიდან გატანის დროს. პროექტის სპეციფიკის და უახლოეს მოსახლემდე მანძილის გათვალისწინებით მნიშვნელოვანია გზის ეტაპზე წარმოდგენილი იქნეს ხმაურის გავრცელებისა და ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების ქმედითი/ეფექტური შემარბილებელი და პრევენციული ღონისძიებები. ამასთან, მნიშვნელოვანია წარმოდგენილი იქნეს გარემოზე შეუქცევი ზემოქმედებით გამოწვეული დანაკარგისა და მიღებული სარგებლის ურთიერთშეწონის შეფასება გარემოსდაცვით, კულტურულ, ეკონომიკურ და სოციალურ ჭრილში.

საწარმოს ფუნქციონირების ეტაპზე მოსალოდნელია როგორც სახიფათო, ისე არასახიფათო, მათ შორის საყოფაცხოვრებო ნარჩენების წარმოქმნა. სახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა მოსალოდნელია მცირე რაოდენობით, დანადგარების შეკეთება/სარემონტო სამუშაოების ჩატარების შემთხვევაში. სახიფათო ნარჩენები შეგროვდება ჰერმეტიკულად, შეფუთულ მდგომარეობაში და შემდგომი მართვის მიზნით გადაეცემა შესაბამისი ნებართვის მქონე კომპანიას. საყოფაცხოვრებო ნარჩენების განთავსდება შესაბამის კონტეინერებში და ტერიტორიიდან გატანილი იქნება წყალტუბოს მუნიციპალიტეტის დასუფთავების სამსახურის მიერ. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, საბურავების გადამამუშავებით მიღებული მეორადი პროდუქტი (მეტალი და კაპრონი) ასევე რეალიზაციისთვის არის

გათვალისწინებული და საბურავების გადამუშავების შედეგად საწარმოო ნარჩენების წარმოქმნას ადგილი არ ექნება. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, გზმ-ის ეტაპზე განისაზღვრება საწარმოს ექსპლუატაციის პროცესში მოსალოდნელი ნარჩენების სახეები და რაოდენობა.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტრომ უზრუნველყო წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის და საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაციის კანონმდებლობით დადგენილი წესით გავრცელება, მათ შორის ინფორმაცია განთავსდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის ვებ-გვერდზე, წყალტუბოს მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფაზე და ინფორმაციის გავრცელების დამკვიდრებულ ადგილებში. სკოპინგის ანგარიშთან დაკავშირებით საჯარო განხილვა გაიმართა 2021 წლის 5 ნოემბერს, წყალტუბოს მუნიციპალიტეტის, სოფ. ქვიტირის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობაში. საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, შპს „ემარის“, სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელი საკონსულტაციო კომპანია - შპს „ელსჰაუსის“, სოფელი ქვიტირის ადმინისტრაციული ერთეულის წარმომადგენლები და ადგილობრივი მოსახლეობა. საჯარო განხილვაზე, ადგილობრივი მოსახლეობის მხრიდან, დაფიქსირდა უარყოფითი პოზიცია პროექტის განხორციელებასთან დაკავშირებით. ადგილობრივმა მოსახლეობამ საჯარო განხილვაზე ისაუბრა საწარმოს ფუნქციონირებისას ხმაურით, ატმოსფერულ ჰაერში მტვრისა და სუნის გავრცელებით გამოწვეულ ზემოქმედებებზე, რომლებიც წლების განმავლობაში აწუხებდათ, შპს „რეზინების ტექნოლოგიის“ საქმიანობის პერიოდში. საწარმოს მიმდებარედ მცხოვრებმა პირებმა აღნიშნეს, რომ საწარმოს ექსპლუატაციისას მათ ტერიტორიაზე გროვდება მტვერი და შავი ნაწილაკები, რომელიც ზიანს აყენებდა მათ. ამასთან, პროტესტს იწვევს ის გარემოებაც, რომ საწარმო განთავსებულია დასახლებული ტერიტორიის შუაგულში. **ადგილობრივმა მოსახლეობამ მკაფიო წინააღმდეგობა გამოთქვა პროექტის შერჩეულ ლოკაციაზე განხორციელებასთან დაკავშირებით და მოითხოვა საწარმოს სხვაგან, დასახლებული პუნქტიდან მოშორებით გადატანა.** საკონსულტაციო კომპანია შპს „ელსჰაუსის“ წარმომადგენელმა განმარტა, რომ ამჟამად საქმიანობის განხორციელება დაგეგმილია შპს „ემარის“ მიერ, რომელიც შპს „რეზინების ტექნოლოგიებისგან“ განსხვავებით არ მოახდენს რეზინის ფილების წარმოებას, რაც შეამცირებს გარემოზე ნეგატიური ზემოქმედების რისკებს. შპს „ელსჰაუსის“ წარმომადგენელმა ასევე აღნიშნა, რომ საქმიანობის დაგეგმვის პროცესში დეტალურად იქნება შეფასებული გარემოზე და ადამიანების ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ყველა სახის ზემოქმედება, მათ შორის ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევით, ხმაურით და სუნით გამოწვეული ზემოქმედების საკითხები.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, პროექტთან დაკავშირებით, სამინისტროში წერილობითი შენიშვნები/მოსაზრებები არ ყოფილა წარმოდგენილი.

სკოპინგის ეტაპზე მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება. სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი, ასევე გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედების სახეები.

გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **გზშ-ის ანგარიში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მე-3 ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. **გზშ-ის ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მე-4 ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. **გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს** სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;
- 3.1 **გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად გზშ-ის ანგარიში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ.**
4. **გზშ-ის ანგარიშში ასევე წარმოდგენილი უნდა იყოს:**
 - პროექტის განხორციელების საჭიროების დასაბუთება;
 - დაგეგმილი საქმიანობის დეტალური აღწერა;
 - საქმიანობის განხორციელების ადგილის აღწერა, მათ შორის საპროექტო ტერიტორიის საკადასტრო კოდ(ებ)ი, SHP ფაილები და GPS კოორდინატები;
 - ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიიდან 500 მეტრ რადიუსში არსებული ნებისმიერი ტიპის სამრეწველო ობიექტის და წარმოების შესახებ (მანძილების და საქმიანობის მითითებით);
 - საპროექტო ტერიტორიიდან დაზუსტებული მანძილი უახლოეს საცხოვრებელ სახლებამდე (მდებარეობის მითითებით), ზედაპირული წყლის ობიექტამდე, საავტომობილო გზამდე და სხვა;
 - პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები, შესაბამისი დასაბუთებით მათ შორის არაქმედების ალტერნატივა, ტექნოლოგიური ალტერნატივები, ობიექტის განთავსების ალტერნატივა და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული ალტერნატივების დასაბუთება. **გზშ-ის ანგარიშის შესაბამის ქვეთავში, დეტალურად უნდა იქნეს დასაბუთებული საწარმოს განთავსების ალტერნატივებიდან შერჩეული ადგილმდებარეობის გარემოსდაცვითი, სოციალური, ეკონომიკური და ტექნიკური უპირატესობები;**

- სწარმოიდან უახლოეს მოსახლემდე მანძილის (25 მ) გათვალისწინებით თუ საქმიანობის განხორციელება შერჩეულ ტერიტორიაზე არ იქნება სათანადოდ დასაბუთებული გარემოს დაცვის, მათ შორის ატმოსფერულ ჰაერში ემისიების გავრცელების და ხმაურის გავრცელების აღკვეთის კუთხით, განხილული უნდა იყოს ალტერნატიულ ტერიტორიაზე საწარმოს განთავსების საკითხი;
- საპროექტო ობიექტის გენ-გეგმა, მაღალი გარჩევადობით (შესაბამისი ექსპლიკაციით), მათ შორის გაფრქვევის წყაროების მითითებით;
- საწარმოო დანადგარების, ტექნოლოგიური მოწყობილობებისა და ტექნოლოგიური უბნების დეტალური აღწერა;
- საწარმოს ტექნოლოგიური სქემის და ციკლის დეტალური აღწერა, შესაბამისი თანმიმდევრობით;
- საპროექტო ობიექტის წარმადობა და ფიზიკური მახასიათებლები, მათ შორის საწარმოო დანადგარების პარამეტრები, სიმძლავრე, მოდელი და დასახელება; ასევე დანადგარების საპასპორტო მონაცემები;
- საწარმოს საპროექტო წარმადობისა და სამუშაო რეჟიმის შესახებ დაზუსტებული ინფორმაცია;
- საპროექტო ობიექტის სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით წყალმომარაგების შესახებ ინფორმაცია;
- სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლების მართვის საკითხები (შიდა კანალიზაციის სქემა გენ-გეგმაზე დატანილი);
- დეტალური ინფორმაცია საწარმოო უბნებზე, მათ შორის ღია სასაწყობე ტერიტორიაზე წარმოქმნილი სანიაღვრე წყლების მართვის შესახებ;
- ინფორმაცია საწარმომდე მისასვლელი გზების შესახებ. ვინაიდან საწარმომდე მისასვლელი გზა გადის კერძო საკუთრებაზე, გზშ-ის ეტაპზე წარმოდგენილი იქნეს საწარმოსთან მისასვლელი გზის სარგებლობის დამადასტურებელი დოკუმენტაცია;
- დეტალური ინფორმაცია ნედლეულის შემოტანის და პროდუქციის გატანის შესახებ, შესაბამისი მარშრუტის და სატრანსპორტო გადაზიდვების სიხშირის მითითებით. ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირების გეგმა-გრაფიკი. ამასთან, გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იქნას ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირების გეგმა-გრაფიკის შეთანხმებასთან დაკავშირებით მუნიციპალიტეტთან კომუნიკაციის ამსახველი ინფორმაცია/დოკუმენტაცია;
- ინფორმაცია ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირებისათვის გამოყოფილი ავტოტრანსპორტის შესახებ (რაოდენობის მითითებით);
- გადასამუშავებლად მიღებული ნედლეულისა და მზა პროდუქტის დასაწყობების პირობების შესახებ ინფორმაცია, დასაწყობების ადგილების მითითებით;
- ინფორმაცია გადასამუშავებლად მიღებული ნედლეულის (საბურავების) შესახებ, რაოდენობის მითითებით;

- ინფორმაცია წარმოებული პროდუქციის შესახებ. მათ შორის ინფორმაცია საწარმოო პროცესში მიღებული მეორადი მასალის შესახებ (მათ შორის რაოდენობა და შემდგომი მართვა);
- წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია საქმიანობის შედეგად წარმოქმნილი ნარჩენების და მათი შემდგომი მართვის ღონისძიებების შესახებ „ნარჩენების მართვის კოდექსისა“ და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების მოთხოვნებისა და ვალდებულებების შესაბამისად;
- წარმოდგენილი უნდა იქნას დეტალური ინფორმაცია დასამუშავებელი ნარჩენის კოდ(ებ)ის, დასახელებ(ებ)ის, წარმოშობის წყაროს და რაოდენობის შესახებ;
- ნარჩენების დამუშავების აღდგენის ან განთავსების ოპერაციების კოდები და აღწერილობა, წარმოდგენილი უნდა იქნეს „ნარჩენების მართვის კოდექსის“ I ან II დანართის შესაბამისად;
- ინფორმაცია საბურავების ვიზუალურ დათვალიერებას სხვადასხვა ჩანართების (ლურსმნები, ქვები და სხვა) გამოვლენის და მათი მართვის შესახებ;
- ტექნოლოგიურ პროცესში წარმოქმნილი მტვრის შესახებ ინფორმაცია (რაოდენობა, შემდგომი მართვის საკითხი);
- ინფორმაცია საწარმოში აირმტვერდამჭერი/აირგამწმენდი სისტემის გამოყენების შესახებ (შესაბამისი პარამეტრებისა და ეფექტურობის მითითებით);
- საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე შესაძლო ავარიული სიტუაციების შესახებ ინფორმაცია. მათ შორის ინფორმაცია საწარმოს სახანძრო უსაფრთხოების შესახებ, ხანძარსაწინააღმდეგო ღონისძიებების მითითებით;
- პროექტის ფარგლებში შესასრულებელი სამუშაოების, მათ შორის არსებული შენობის სარემონტო, საპროექტო უბნებისა და ობიექტების მოწყობის სამუშაოების შესახებ ინფორმაცია (ასეთის არსებობის შემთხვევაში);
- დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა, მათ შორის დასაქმებულთა შორის ადგილობრივი მოსახლეობის წილი, ასევე პერსონალის პროფესიული და ტექნიკური სწავლების შესახებ ინფორმაცია;
- საწარმოს ტერიტორიის საკუთრების ან სარგებლობის ხელშეკრულების დამადასტურებელი დოკუმენტაცია;
- საწარმოო ტერიტორიის პერიმეტრზე/ფარგლებში გამწვანების ზოლის მოწყობის შესაძლებლობის შესახებ ინფორმაცია.

5. პროექტის განხორციელების შედეგად გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის:

- პროექტის ფარგლებში მოსალოდნელი ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე, სადაც მოცემული უნდა იყოს: ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გამოყოფისა და გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში; ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედების პრევენციული და შემარბილებელი ღონისძიებები; ინფორმაცია ჰაერგამწოვი, ჰაერგამწმენდი, სისტემის შესახებ;

ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის გეგმა; ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი;

- ექსპლუატაციის ეტაპზე ატმოსფერულ ჰაერში სუნის გავრცელებასთან დაკავშირებული ზემოქმედების შეფასება. სუნის გავრცელების პოტენციური წყაროების იდენტიფიცირება და შესაბამისი შემარბილებელი/პრევენციული ღონისძიებები;
- პროექტის ფარგლებში ხმაურის გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება (ხმაურის ყველა წყაროს გენ-გეგმაზე დატანით), მათ შორის ხმაურის გავრცელების მოდელირება და შედეგები, შესაბამისი დასაბუთებით. ამასთან, მოცემული უნდა იყოს ხმაურის გავრცელების ეფექტიანი შემარბილებელი ღონისძიებებისა და მონიტორინგის საკითხები. მოსალოდნელი ხმაურის დასაშვები ნორმების მოქმედ კანონმდებლობასთან შესაბამისობაში მოყვანის შესახებ ინფორმაცია;
- კუმულაციური ზემოქმედების შეფასება 500 მ-იან რადიუსში არსებული ობიექტების გათვალისწინებით. კუმულაციური ზემოქმედების (არსებობის შემთხვევაში) შეფასება წარმოდგენილი უნდა იყოს გარემოს თითოეული კომპონენტისთვის, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით;
- შესაძლო ზემოქმედების შეფასება ნიადაგის/გრუნტის ხარისხზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- შესაძლო ზემოქმედების შეფასება ზედაპირული/მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით;
- ბიოლოგიურ გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე შესაძლო ზემოქმედების შეფასება;
- საპროექტო ობიექტის მოსახლეობასთან სიახლოვის გათვალისწინებით მნიშვნელოვანია გზმ-ის ანგარიშში დეტალურად იქნეს ასახული პროექტის განხორციელებით გამოწვეული ზემოქმედების შეფასება სოციალურ გარემოზე, ასევე განსაზღვრული იყოს ადამიანის ჯანმრთელობასთან, უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკები, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით;
- ნარჩენების/პროდუქციის ტრანსპორტირებით გამოწვეული ზემოქმედების შეფასება გარემოზე, მათ შორის ზემოქმედების შეფასება სატრანსპორტო ნაკადებზე;
- პროექტის ფარგლებში შემუშავებული კონკრეტული სახის სპეციფიკური, ეფექტური და ქმედითი შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა-გრაფიკი;
- პროექტის ფარგლებში შემუშავებული გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა, შესაბამისი საკონტროლო წერტილების მითითებით. დაგეგმილი საქმიანობისას განსახორციელებელი გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა-გრაფიკი, სადაც ატმოსფერულ ჰაერში ემისიების, ხმაურის და სუნის გავრცელების მინიმუმაციის

მიზნით, გათვალისწინებული იქნება ინსტრუმენტული მონიტორინგი უახლოეს მოსახლესთან (სიხშირის და კოორდინატების მითითებით);

- პროექტის ფარგლებში შემუშავებული ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა;
- გზშ-ის ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები, რეკომენდაციები და საქმიანობის განხორციელების პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;
- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება;
- გარემოზე შეუქცევი ზემოქმედების შეფასება და მისი აუცილებლობის დასაბუთება.

6. შენიშვნები, რომელიც გათვალისწინებული უნდა იქნეს გზშ-ის ეტაპზე:

- ❖ გზშ-ის ანგარიში წარმოდგენილი უნდა იქნეს ადგილზე არსებული ფაქტობრივი მდგომარეობის გათვალისწინებით, სადაც შეფასებული და გაანალიზებული იქნება საწარმოს ტერიტორიაზე ამჟამად არსებული მდგომარეობა და ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელი შესაძლო ზემოქმედების სახეები;
- ❖ საწარმო ობიექტიდან უახლოეს მოსახლემდე მანძილის, ასევე ადგილობრივი მოსახლეობის საპროტესტო განწყობის გათვალისწინებით მნიშვნელოვანია გზშ-ის ეტაპზე წარმოდგენილი იქნეს - პროექტთან დაკავშირებით ადგილობრივი მოსახლეობის ინფორმირების, მათი პოზიციების, დამოკიდებულების, აზრის გათვალისწინების და შეთანხმების ამსახველი ინფორმაცია;
- ❖ გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი იქნას საწარმოს ტერიტორიაზე უკვე მოწყობილ შახტურ ჭაზე მიწისქვეშა მტკნარი წყლის მოპოვების შესაბამისი ლიცენზიის შესახებ ინფორმაცია;
- ❖ სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, „მასა სპეციალური მილის საშუალებით გადადის ბოჭკოს სეპარატორში, სადაც შორდება ყველა სახის მტვერი. მტვერი გროვდება სპეციალურ ტომრებში, ხოლო სუფთა რეზინის ფხვნილი იყრება დოლურაში.“ დაზუსტებას საჭიროებს ინფორმაცია წარმოქმნილი მტვრისა (რაოდენობის მითითებით) და მისი შემდგომი მართვის შესახებ;
- ❖ გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იქნეს ყველა შესაძლო დაბინძურების შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ სათანადო ინფორმაცია;
- ❖ გზშ-ის ანგარიში შედგენილი უნდა იყოს მოქმედი კანონმდებლობის, განსაკუთრებით სკოპინგის დასკვნით განსაზღვრული მითითებების სრული დაცვით. გზშ-ის ანგარიშში მოცემული უნდა იყოს სკოპინგის დასკვნით განსაზღვრული თითოეული საკითხის შესახებ შესაბამისი დეტალური ინფორმაცია.

- გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად, ერთიანი ცხრილის სახით.

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „ემარის“ მიერ წარმოდგენილ, წყალტუბოს მუნიციპალიტეტში, სოფ. ქვიტირში განადგურებას დაქვემდებარებული საბურავების გადამამუშავებელი (ნარჩენების აღდგენის) საწარმოს ექსპლუატაციის პროექტზე **სავალდებულოა გზშ-ის ანგარიში** მომზადდეს წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით. გზშ-ის ანგარიში შედგენილი უნდა იყოს მოქმედი კანონმდებლობის, განსაკუთრებით სკოპინგის დასკვნით განსაზღვრული მითითებების სრული დაცვით.